

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 27.11.2013
COM(2013) 846 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στις ροές δεδομένων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης
και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΟΙ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΣΕ ΕΝΑ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής είναι στρατηγικοί εταίροι και αυτή η εταιρική σχέση είναι καίριας σημασίας για την προώθηση των κοινών αξιών μας, της ασφάλειάς μας και του κοινού ηγετικού ρόλου μας στη διεθνή σκηνή.

Εντούτοις, η εμπιστοσύνη σε αυτή την εταιρική σχέση έχει κλονισθεί και πρέπει να αποκατασταθεί. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη της και οι πολίτες της έχουν εκφράσει σοβαρές ανησυχίες μετά τις αποκαλύψεις για τα αμερικανικά προγράμματα συλλογής πληροφοριών σε μεγάλη κλίμακα, κυρίως όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα¹. Η γενικευμένη παρακολούθηση των ιδιωτικών επικοινωνιών, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για πολίτες, επιχειρήσεις ή πολιτικούς ιθύνοντες, είναι απαράδεκτη.

Οι διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποτελούν σημαντικό και απαραίτητο στοιχείο των διατλαντικών σχέσεων. Αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των εμπορικών συναλλαγών δια μέσου του Ατλαντικού, κυρίως στους νέους ψηφιακούς τομείς που βρίσκονται σε πλήρη ανάπτυξη, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή το υπολογιστικό νέφος (cloud computing), τα οποία προϋποθέτουν τη διαβίβαση μεγάλων όγκων δεδομένων από την Ευρωπαϊκή Ένωση προς τις Ηνωμένες Πολιτείες. Αποτελούν επίσης θεμελιώδη συνιστώσα της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών και αμερικανικών υπηρεσιών επιβολής του νόμου, καθώς και της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και των Ηνωμένων Πολιτειών στον τομέα της εθνικής ασφάλειας. Για να διευκολυνθούν οι ροές δεδομένων, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα υψηλό επίπεδο προστασίας όπως απαιτείται από το δίκαιο της ΕΕ, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν θεσπίσει διάφορες συμφωνίες και ρυθμίσεις.

Οι εμπορικές συναλλαγές αποτελούν το αντικείμενο της απόφασης 2000/520/ΕΚ² (στο εξής «απόφαση ασφαλούς λιμένα»). Η συγκεκριμένη απόφαση παρέχει νομική βάση για τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προς επιχειρήσεις εγκατεστημένες στις Ηνωμένες Πολιτείες οι οποίες έχουν προσυπογράψει τις αρχές ασφαλούς λιμένα. Οι ανταλλαγές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ για τους σκοπούς της επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης και της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και άλλων σοβαρών μορφών εγκληματικότητας, διέπονται από ορισμένες συμφωνίες που έχουν συναφθεί σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για τη συμφωνία αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής³, τη συμφωνία για τη χρήση και τη διαβίβαση φακέλων ονομάτων επιβατών (PNR)⁴, τη συμφωνία σχετικά με την επεξεργασία και τη διαβίβαση δεδομένων χρηματοπιστωτικών μηνυμάτων για

¹ Για τους σκοπούς της παρούσας ανακοίνωσης, ο όρος πολίτες της ΕΕ περιλαμβάνει επίσης υποκείμενα δεδομένων που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με την προστασία δεδομένων.

² Απόφαση 2000/520/ΕΚ της Επιτροπής, της 26ης Ιουλίου 2000, βάσει της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την επάρκεια της προστασίας που παρέχεται από τις αρχές ασφαλούς λιμένα για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και τις συναφείς συχνές ερωτήσεις που εκδίδονται από το Υπουργείο Εμπορίου των ΗΠΑ, ΕΕ L 215 της 25.8.2000, σ. 7.

³ Απόφαση 2009/820/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της συμφωνίας σχετικά με την έκδοση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της συμφωνίας σχετικά με την αμοιβαία δικαστική συνδρομή μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, ΕΕ L 291 της 7.11.2009, σ. 40.

⁴ Απόφαση 2012/472/ΕΕ του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 2012, σχετικά με τη σύναψη της συμφωνίας μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη χρήση και τη διαβίβαση φακέλων ονομάτων επιβατών στο Υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας των Ηνωμένων Πολιτειών, ΕΕ L 215 της 11.8.2012, σ. 4.

τους σκοπούς του προγράμματος παρακολούθησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (TFTP)⁵, και τη συμφωνία μεταξύ της Ευρώπης και των Ηνωμένων Πολιτειών. Αυτές οι συμφωνίες στοχεύουν να αντιμετωπίσουν σημαντικές προκλήσεις ασφάλειας και να ικανοποιήσουν τα κοινά συμφέροντα της Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών στον τομέα της ασφάλειας, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι Ηνωμένες Πολιτείες διαπραγματεύονται επί του παρόντος μία συμφωνία πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας (στο εξής «συμφωνία πλαίσιο»)⁶. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων για τους πολίτες των οποίων τα δεδομένα ανταλλάσσονται και να προωθηθεί τοιουτοτρόπως η συνεργασία ΕΕ-ΗΠΑ όσον αφορά την καταπολέμηση της εγκληματικότητας και της τρομοκρατίας στη βάση κοινών αξιών και εγγυήσεων που ορίζονται με κοινή συμφωνία. Αυτές οι νομικές πράξεις εφαρμόζονται σε ένα περιβάλλον στο οποίο οι ροές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποκτούν αυξανόμενη σημασία.

Από τη μια πλευρά, η ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας έχει οδηγήσει σε τεράστια ανάπτυξη της ποσότητας, της ποιότητας, της ποικιλομορφίας και του χαρακτήρα των δραστηριοτήτων επεξεργασίας δεδομένων. Οι πολίτες χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην καθημερινή τους ζωή. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα έχουν καταστεί αγαθό υψηλής αξίας: η εκτιμώμενη αξία των δεδομένων των πολιτών της ΕΕ ανήλθε σε 315 δισεκατ. ευρώ το 2011 και αυτό το ποσό προβλέπεται ότι θα προσεγγίσει το 1 τρισεκατ. ευρώ ετησίως μέχρι το 2020⁷. Η αγορά ανάλυσης μεγάλων όγκων δεδομένων καταγράφει παγκόσμια ετήσια αύξηση κατά 40%⁸. Ομοίως, οι τεχνολογικές εξελίξεις, όσον αφορά για παράδειγμα το υπολογιστικό νέφος, δημιουργούν σαν προοπτική την έννοια της διεθνούς μεταφοράς δεδομένων, δεδομένου ότι οι διασυνοριακές ροές δεδομένων καθίστανται καθημερινή πραγματικότητα⁹.

Η αυξανόμενη χρήση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των υπηρεσιών επεξεργασίας δεδομένων, συμπεριλαμβανομένου του υπολογιστικού νέφους, έχει επίσης επεκτείνει σημαντικά το πεδίο εφαρμογής και τη σημασία των διατλαντικών διαβιβάσεων δεδομένων. Ορισμένα στοιχεία, όπως η κεντρική θέση που καταλαμβάνουν οι αμερικανικές επιχειρήσεις στην ψηφιακή οικονομία¹⁰, η διατλαντική διαβίβαση μεγάλου αριθμού ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ο όγκος των ροών ηλεκτρονικών δεδομένων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών, έχουν καταστεί ακόμα πιο σημαντικά.

⁵ Απόφαση του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2010, για τη σύναψη της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σχετικά με την επεξεργασία και τη διαβίβαση δεδομένων χρηματοπιστωτικών μηνυμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής για τους σκοπούς του προγράμματος παρακολούθησης χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ΕΕ L 195 της 27.7.2010, σ. 3.

⁶ Το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 3 Δεκεμβρίου 2010, την απόφαση με την οποία εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να διαπραγματευθεί τη συγκεκριμένη συμφωνία. Βλέπε IP/10/1661 της 3ης Δεκεμβρίου 2010.

⁷ Βλέπε Boston Consulting Group, «The Value of our Digital Identity», Νοέμβριος 2012.

⁸ Βλέπε McKinsey, «Big data: The next frontier for innovation, competition, and productivity», 2011.

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τον τίτλο «Αξιοποίηση των δυνατοτήτων του υπολογιστικού νέφους στην Ευρώπη», COM(2012) 529 τελικό.

¹⁰ Για παράδειγμα, τον Ιούνιο του 2012, ο συνολικός αριθμός των διαφορετικών επισκεπτών των Microsoft Hotmail, Google Gmail και Yahoo! Mail που προέρχονταν από ευρωπαϊκές χώρες υπερέβαινε τα 227 εκατομμύρια, επισκιάζοντας τοιουτοτρόπως όλους τους άλλους παρόχους. Το Μάρτιο του 2012, ο συνολικός αριθμός διαφορετικών ευρωπαίων χρηστών που είχαν πρόσβαση στο Facebook και στο Facebook Mobile ανήλθε σε 196,5 εκατομμύρια, καθιστώντας το Facebook το πρώτο κοινωνικό δίκτυο στην Ευρώπη. Η Google είναι η κύρια μηχανή αναζήτησης στο Διαδίκτυο, συγκεντρώνοντας το 90,2% των χρηστών Διαδικτύου παγκοσμίως. Τον Ιούνιο του 2013, η αμερικανική υπηρεσία κινητών μηνυμάτων What's App χρησιμοποιήθηκε από το 91% των χρηστών του iPhone στη Γερμανία.

Από την άλλη, οι σύγχρονες μέθοδοι επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δημιουργούν νέα θεμελιώδη ζητήματα. Αυτά τα ζητήματα αφορούν τόσο τα νέα μέσα επεξεργασίας σε μεγάλη κλίμακα δεδομένων των καταναλωτών από ιδιωτικές επιχειρήσεις για εμπορικούς σκοπούς όσο και την αυξημένη δυνατότητα παρακολούθησης σε μεγάλη κλίμακα των τηλεπικοινωνιακών δεδομένων από τις υπηρεσίες πληροφοριών.

Τα αμερικανικά προγράμματα συλλογής πληροφοριών σε μεγάλη κλίμακα, όπως το PRISM, έχουν επίπτωση στα θεμελιώδη δικαιώματα των ευρωπαίων και, ιδιαίτερα, στο δικαίωμά τους στην ιδιωτική ζωή και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Αυτά τα προγράμματα δημιουργούν επίσης υποψίες ότι υπάρχει σύνδεση μεταξύ της παρακολούθησης που ασκείται από τις δημόσιες αρχές και της επεξεργασίας δεδομένων από ιδιωτικές επιχειρήσεις, κυρίως από αμερικανικές διαδικτυακές επιχειρήσεις. Ως αποτέλεσμα, τα προγράμματα αυτά έχουν ενδεχομένως οικονομική επίπτωση. Αν οι πολίτες ανησυχούν για την επεξεργασία σε μεγάλη κλίμακα των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα από ιδιωτικές επιχειρήσεις ή για την παρακολούθηση των δεδομένων από τις υπηρεσίες πληροφοριών όταν χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες Διαδικτύου, αυτό μπορεί να κλονίσει την εμπιστοσύνη τους στην ψηφιακή οικονομία, με ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες για την ανάπτυξη.

Αυτές οι εξελίξεις δημιουργούν τοιουτοτρόπως νέες προκλήσεις για τις ροές δεδομένων μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ. Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει αυτές τις προκλήσεις. Διερευνά την πορεία που πρέπει να ακολουθηθεί με βάση τα συμπεράσματα που περιλαμβάνονται στην έκθεση των συμπεροέδρων της ΕΕ της ad hoc ομάδας εργασίας ΕΕ-ΗΠΑ και την ανακοίνωση περί ασφαλούς λιμένα.

Στοχεύει να εξεύρει έναν αποτελεσματικό τρόπο αποκατάστασης της εμπιστοσύνης, ενδυνάμωσης της συνεργασίας ΕΕ-ΗΠΑ στους συγκεκριμένους τομείς και ενίσχυσης των διατλαντικών σχέσεων εν γένει.

Η παρούσα ανακοίνωση βασίζεται στην αρχή ότι οι κανόνες προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να εξετάζονται στο δικό τους πλαίσιο, χωρίς αυτό να επηρεάζει άλλες διαστάσεις των σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών, συμπεριλαμβανομένων των διεξαγόμενων διαπραγματεύσεων για Διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων. Για το λόγο αυτό, οι κανόνες προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν θα αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο πλαίσιο της Διατλαντικής εταιρικής σχέσης εμπορίου και επενδύσεων, η οποία θα τηρεί πλήρως τους κανόνες προστασίας των δεδομένων.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι ενώ η ΕΕ μπορεί να λάβει μέτρα στους τομείς που υπάρχουν στην αρμοδιότητά της, κυρίως για να εξασφαλίσει την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ¹¹, η εθνική ασφάλεια παραμένει αποκλειστική αρμοδιότητα κάθε κράτους μέλους¹².

2. ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Καταρχάς, όσον αφορά τα δεδομένα που μεταφέρονται για εμπορικούς σκοπούς, το σύστημα ασφαλούς λιμένα έχει αποδείξει ότι αποτελεί σημαντικό μέσο για τις διαβιβάσεις δεδομένων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών. Η εμπορική του σημασία ενισχύθηκε στο μέτρο που οι ροές δεδομένων έχουν αποκτήσει προεξάρχουσα σημασία στις διατλαντικές εμπορικές σχέσεις. Κατά τα 13 προηγούμενα έτη, το σύστημα ασφαλούς λιμένα

¹¹ Βλέπε την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-300/11, ZZ κατά Secretary of State for the Home Department.

¹² Άρθρο 4, παράγραφος 2, της ΣΛΕΕ.

αναπτύχθηκε και συμπεριλαμβάνει σήμερα περισσότερο από 3 000 επιχειρήσεις, εκ των οποίων πάνω από το ήμισυ προσχώρησε σε αυτές τις αρχές κατά τα τελευταία πέντε έτη. Εντούτοις, το επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των πολιτών της ΕΕ που διαβιβάζονται προς τις Ηνωμένες Πολιτείες, στο πλαίσιο του συστήματος ασφαλούς λιμένα δημιουργεί όλο και περισσότερες ανησυχίες. Ο προαιρετικός και αναγνωριστικός χαρακτήρας του συστήματος ασφαλούς λιμένα έχει συγκεντρώσει την προσοχή στη διαφάνειά και την εφαρμογή του. Ενώ η πλειοψηφία των αμερικανικών επιχειρήσεων τηρεί τις αρχές ασφαλούς λιμένα, ορισμένες αυτοπιστοποιούμενες επιχειρήσεις δεν τις τηρούν. Βεβαίως, η μη τήρηση των αρχών ασφαλούς λιμένα προσφέρει σε αυτές τις τελευταίες ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις ίδιες αγορές.

Επιπλέον, παρά το γεγονός ότι στο πλαίσιο του συστήματος ασφαλούς λιμένα επιτρέπονται οι παρεκκλίσεις από τους κανόνες προστασίας των δεδομένων για λόγους εθνικής ασφάλειας¹³, προέκυψε το ερώτημα του κατά πόσον είναι απαραίτητη και αναλογική, για την εξυπηρέτηση συμφερόντων εθνικής ασφάλειας, η σε μεγάλη κλίμακα συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται στο πλαίσιο αμερικανικών προγραμμάτων παρακολούθησης. Τα συμπεράσματα της ad hoc ομάδας εργασίας ΕΕ-ΗΠΑ προσδιορίζουν επίσης με σαφήνεια ότι, στο πλαίσιο αυτών των προγραμμάτων, οι πολίτες της ΕΕ δεν απολαμβάνουν των ίδιων δικαιωμάτων και των ίδιων δικονομικών εγγυήσεων με αυτά των αμερικανών.

Η έκταση αυτών των προγραμμάτων παρακολούθησης, σε συνδυασμό με την άνιση μεταχείριση των πολιτών της ΕΕ, θέτει υπό αμφισβήτηση το επίπεδο προστασίας που παρέχεται από συμφωνία ασφαλούς λιμένα. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των πολιτών ΕΕ που αποστέλλονται στις Ηνωμένες Πολιτείες στο πλαίσιο της συμφωνίας ασφαλούς λιμένα τίθενται, ενδεχομένως, στη διάθεση των αμερικανικών αρχών και αποτελούν το αντικείμενο περαιτέρω επεξεργασίας κατά τρόπο ασυμβίβαστο με τους λόγους για τους οποίους συγκεντρώθηκαν αρχικά στην ΕΕ και με τους σκοπούς της διαβίβασής τους στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η πλειοψηφία των αμερικανικών επιχειρήσεων του διαδικτύου, που κατά τα φαινόμενα είναι οι πλέον άμεσα ενδιαφερόμενες για τα εν λόγω προγράμματα, έχουν πιστοποιηθεί σύμφωνα με το σύστημα ασφαλούς λιμένα.

Στη συνέχεια, όσον αφορά τις ανταλλαγές δεδομένων για τους σκοπούς της επιβολής του νόμου, οι ισχύουσες συμφωνίες (PNR, TFTP) έχουν αποδειχθεί άκρως πολύτιμα εργαλεία για την αντιμετώπιση απειλών της κοινής ασφάλειας που συνδέονται με σοβαρές μορφές διεθνικού εγκλήματος και με την τρομοκρατία, παρέχοντας εγγυήσεις που εξασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων¹⁴. Αυτές οι εγγυήσεις ισχύουν επίσης για τους πολίτες της ΕΕ και οι συμφωνίες προβλέπουν μηχανισμούς επανεξέτασης της εφαρμογής τους και αντιμετώπισης ενδεχόμενων σχετικών με τις συμφωνίες προβλημάτων. Επίσης, η συμφωνία TFTP προβλέπει ένα σύστημα ελέγχου, σύμφωνα με το οποίο ανεξάρτητοι ευρωπαίοι ελεγκτές εξετάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι Ηνωμένες Πολιτείες πραγματοποιούν έρευνες σχετικά με τα δεδομένα που καλύπτονται από τη συμφωνία.

Ενόψει των ανησυχιών που εκφράζονται στην ΕΕ όσον αφορά τα αμερικανικά προγράμματα παρακολούθησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσέφυγε σε αυτούς τους μηχανισμούς για να ελέγξει την εφαρμογή των συμφωνιών. Όσον αφορά τη συμφωνία PNR, πραγματοποιήθηκε

¹³ Βλέπε, για παράδειγμα, το παράρτημα Ι της απόφασης ασφαλούς λιμένα.

¹⁴ Βλέπε την κοινή έκθεση της Επιτροπής και του Υπουργείου Οικονομικών των Ηνωμένων Πολιτειών σχετικά με την αξία των δεδομένων που παρέχονται στο πλαίσιο του συστήματος οικονομικού εντοπισμού τρομοκρατών (TFTP) σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 6, της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σχετικά με την επεξεργασία και τη διαβίβαση δεδομένων χρηματοπιστωτικών μηνυμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις Ηνωμένες Πολιτείες για τους σκοπούς του προγράμματος παρακολούθησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

κοινή επανεξέταση της εφαρμογής της με συνεργασία ευρωπαίων και αμερικανών εμπειρογνομόνων του τομέα προστασίας δεδομένων¹⁵. Αυτή η επανεξέταση δεν παρείχε ενδείξεις ότι τα προγράμματα παρακολούθησης των Ηνωμένων Πολιτειών επεκτείνονται ή έχουν επίπτωση στα δεδομένα επιβατών που καλύπτονται από τη συμφωνία PNR. Στην περίπτωση της συμφωνίας TFTP, η Επιτροπή ξεκίνησε επίσημες διαβουλεύσεις μετά από καταγγελίες σύμφωνα με τις οποίες οι αμερικανικές υπηρεσίες πληροφοριών είχαν άμεση πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στην ΕΕ, αντίθετα με τις διατάξεις της συμφωνίας. Αυτές οι διαβουλεύσεις δεν αποκάλυψαν στοιχεία που να αποδεικνύουν παραβίαση της συμφωνίας TFTP και υποχρέωσαν τις Ηνωμένες Πολιτείες να προβούν σε έγγραφη διαβεβαίωση ότι δεν υπήρξε άμεση συλλογή δεδομένων κατά παράβαση των διατάξεων της συμφωνίας.

Η συλλογή και η επεξεργασία σε μεγάλη κλίμακα πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των αμερικανικών προγραμμάτων παρακολούθησης καθιστά, εντούτοις, αναγκαία την εξακολούθηση, στο μέλλον, της άσκησης ιδιαίτερα στενού ελέγχου όσον αφορά την εφαρμογή των συμφωνιών PNR και TFTP. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι Ηνωμένες Πολιτείες συμφώνησαν ως εκ τούτου να προχωρήσουν στην επόμενη κοινή επανεξέταση της συμφωνίας TFTP, η οποία θα πραγματοποιηθεί την άνοιξη του 2014. Στο πλαίσιο αυτής της επανεξέτασης και των επόμενων κοινών επανεξετάσεων, θα εξασφαλισθεί μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά τη λειτουργία του συστήματος ελέγχου και τον τρόπο προστασίας των δεδομένων των πολιτών της ΕΕ. Παράλληλα, θα ληφθούν μέτρα για να κατοχυρωθεί ότι η επεξεργασία των δεδομένων που διαβιβάζονται στις Ηνωμένες Πολιτείες κατ'εφαρμογή της συμφωνίας, κυρίως η ανταλλαγή αυτών των δεδομένων μεταξύ των αμερικανικών αρχών, συνεχίζει να αποτελεί το αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής στο πλαίσιο του συστήματος ελέγχου.

Τέλος, ενόψει της αύξησης των όγκων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται και αποτελούν το αντικείμενο επεξεργασίας, οι ισχύουσες νομικές και διοικητικές εγγυήσεις αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία. Ένας από τους στόχους της ad hoc ομάδας εργασίας ΕΕ-ΗΠΑ ήταν να ορίσει τις εγγυήσεις που πρέπει να ισχύουν για να μειωθεί στο ελάχιστο η επίπτωση της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επί των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών της ΕΕ. Πρέπει επίσης να δοθούν εγγυήσεις για την προστασία των επιχειρήσεων. Δυνάμει ορισμένων αμερικανικών νόμων, όπως η Patriot Act, οι αμερικανικές αρχές μπορούν να απευθυνθούν απευθείας στις επιχειρήσεις για να ζητήσουν την πρόσβαση σε δεδομένα αποθηκευμένα στην ΕΕ. Κατά συνέπεια, ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και αμερικανικές επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην ΕΕ μπορούν να υποχρεωθούν να διαβιβάσουν δεδομένα προς τις Ηνωμένες Πολιτείες κατά παράβαση της νομοθεσίας της ΕΕ και των νομοθεσιών των κρατών μελών και να βρεθούν κατ'αυτό τον τρόπο αντιμέτωπες με αντικρουόμενες νομικές υποχρεώσεις. Η απουσία ασφάλειας δικαίου που απορρέει από αυτήν την κατάσταση μπορεί να εμποδίσει την ανάπτυξη νέων ψηφιακών υπηρεσιών, όπως το υπολογιστικό νέφος, οι οποίες μπορούν να προσφέρουν αποτελεσματικότερες και λιγότερο δαπανηρές λύσεις στους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

3. ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Οι διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών αποτελούν ουσιαστική συνιστώσα των διατλαντικών εμπορικών σχέσεων. Οι ανταλλαγές πληροφοριών αποτελούν επίσης εγγενές μέρος της διατλαντικής συνεργασίας στον τομέα της ασφάλειας και είναι καθοριστικής σημασίας για την επιδίωξη του κοινού στόχου της πρόληψης και της καταπολέμησης των σοβαρών μορφών

¹⁵ Βλέπε την έκθεση της Επιτροπής με τον τίτλο «Από κοινού επανεξέταση της εφαρμογής της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σχετικά με την επεξεργασία και τη διαβίβαση των καταστάσεων με τα ονόματα των επιβατών στο Υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας των Ηνωμένων Πολιτειών».

εγκληματικότητας και της τρομοκρατίας. Εντούτοις, οι πρόσφατες αποκαλύψεις όσον αφορά τα αμερικανικά προγράμματα συλλογής πληροφοριών κλόνισαν την εμπιστοσύνη στην οποία βασίζεται αυτή η συνεργασία. Ιδιαίτερα, κλονίστηκε η εμπιστοσύνη στις μεθόδους επεξεργασίας αυτών των δεδομένων. Θα πρέπει ως εκ τούτου να ληφθούν τα ακόλουθα μέτρα για να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στις διαβιβάσεις δεδομένων, προς το συμφέρον της ψηφιακής οικονομίας, της ασφάλειας τόσο στην ΕΕ όσο και στις Ηνωμένες Πολιτείες, καθώς και των διατλαντικών σχέσεων εν γένει.

3.1. Η μεταρρύθμιση των κανόνων της ΕΕ όσον αφορά την προστασία δεδομένων

Η μεταρρύθμιση της προστασίας δεδομένων που προτάθηκε τον Ιανουάριο 2012 από την Επιτροπή¹⁶ προσφέρει ουσιαστικές απαντήσεις όσον αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Πέντε στοιχεία της προτεινόμενης σειράς μέτρων είναι ιδιαίτερα σημαντικά.

Πρώτον, όσον αφορά το εδαφικό πεδίο εφαρμογής, η πρόταση κανονισμού ορίζει με σαφήνεια ότι οι επιχειρήσεις που δεν είναι εγκατεστημένες στην Ένωση είναι υποχρεωμένες να εφαρμόζουν το δίκαιο της ΕΕ όσον αφορά την προστασία δεδομένων όταν προσφέρουν αγαθά ή υπηρεσίες στους ευρωπαίους καταναλωτές ή όταν παρακολουθούν τη συμπεριφορά τους. Με άλλα λόγια, το θεμελιώδες δικαίωμα της προστασίας δεδομένων οφείλει να τηρείται, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης της επιχείρησης ή της χρησιμοποιούμενης υπηρεσίας της επεξεργασίας δεδομένων¹⁷.

Δεύτερον, όσον αφορά τις διεθνείς διαβιβάσεις, η πρόταση κανονισμού ορίζει τις προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτώνται οι διαβιβάσεις δεδομένων εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι διαβιβάσεις επιτρέπονται μόνον όταν πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, οι οποίες κατοχυρώνουν υψηλό επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων¹⁸.

Τρίτον, όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων, οι προτεινόμενες διατάξεις προβλέπουν αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις (μέχρι το 2% του παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης) για να εξασφαλίσουν ότι οι επιχειρήσεις τηρούν τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹⁹. Η ύπαρξη αξιόπιστων κυρώσεων θα παροτρύνει περαιτέρω τις επιχειρήσεις να συμμορφωθούν με το δίκαιο της ΕΕ.

¹⁶ COM(2012) 10 τελικό: Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, Βρυξέλλες 25.1.2012, και COM(2012) 11 τελικό: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων).

¹⁷ Η Επιτροπή σημειώνει το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιβεβαίωσε και παγίωσε αυτή τη σημαντική αρχή, που περιλαμβάνεται στο άρθρο 3 της πρότασης κανονισμού, κατά την ψηφοφορία της 21ης Οκτωβρίου 2013 σχετικά με τις εκθέσεις που αφορούν τη μεταρρύθμιση της προστασίας δεδομένων, των κκ. Jan-Philipp Albrecht και Δημητρίου Δρούτσα, μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στο πλαίσιο της επιτροπής πολιτικών ελευθεριών, δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων (LIBE).

¹⁸ Η Επιτροπή σημειώνει το γεγονός ότι, κατά την ψηφοφορία της 21ης Οκτωβρίου 2013, η επιτροπή LIBE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πρότεινε να συμπεριληφθεί μία διάταξη στον μελλοντικό κανονισμό σύμφωνα με την οποία οι αιτήσεις αλλοδαπών αρχών για τη χορήγηση πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται στην ΕΕ θα πρέπει προηγουμένως να υπόκεινται στην έγκριση εθνικής αρχής επιφορτισμένης με την προστασία δεδομένων, όταν αυτές οι αιτήσεις υποβάλλονται εκτός του πλαισίου σύμβασης αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής ή άλλης διεθνούς συμφωνίας.

¹⁹ Η Επιτροπή σημειώνει το γεγονός ότι, κατά την ψηφοφορία της 21ης Οκτωβρίου 2013, η επιτροπή LIBE πρότεινε την ενίσχυση της πρότασης της Επιτροπής προβλέποντας πρόστιμα που μπορούν να ανέλθουν στο 5% του παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης.

Τέταρτον, η πρόταση κανονισμού περιλαμβάνει σαφείς κανόνες όσον αφορά τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες των εκτελούντων την επεξεργασία, όπως οι πάροχοι υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, κυρίως όσον αφορά την ασφάλεια²⁰. Όπως κατέδειξαν οι αποκαλύψεις για τα αμερικανικά προγράμματα συλλογής πληροφοριών, πρόκειται για σημείο καίριας σημασίας επειδή αυτά τα προγράμματα αφορούν τα δεδομένα που αποθηκεύονται στο υπολογιστικό νέφος. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις που προμηθεύουν αποθηκευτικό χώρο στο υπολογιστικό νέφος και από τις οποίες οι αλλοδαπές αρχές ζητούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν θα μπορούν να εκφεύγουν των ευθυνών τους παραπέμποντας στο καθεστώς τους ως εκτελούντων την επεξεργασία δεδομένων και όχι ως υπεύθυνων επεξεργασίας. Πέμπτον, η προτεινόμενη δέσμη μέτρων θα επιτρέψει τη θέσπιση ενός ολοκληρωμένου συνόλου κανόνων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου. Αυτή η δέσμη μέτρων θα πρέπει να εγκριθεί εν ευθέτω χρόνο κατά τη διάρκεια του έτους 2014²¹.

3.2. Βελτίωση της ασφάλειας του συστήματος ασφαλούς λιμένα

Το σύστημα ασφαλούς λιμένα αποτελεί σημαντικό στοιχείο της εμπορικής σχέσης ΕΕ-ΗΠΑ, στο οποίο υπολογίζουν οι επιχειρήσεις και από τις δύο πλευρές του Ατλαντικού.

Η έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος ασφαλούς λιμένα έχει εντοπίσει ορισμένες αδυναμίες του συστήματος. Λόγω της έλλειψης διαφάνειας και εφαρμογής, ορισμένα αυτοπιστοποιημένα μέλη του συστήματος δεν συμμορφώνονται στην πράξη με τις αρχές του. Αυτή η κατάσταση έχει αρνητική επίπτωση στα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ. Φέρνει επίσης σε μειονεκτική θέση τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις σε σχέση με τους αμερικανούς ανταγωνιστές τους, οι οποίοι ασκούν τη δραστηριότητά τους στο πλαίσιο του συστήματος ασφαλούς λιμένα αλλά οι οποίοι, στην πράξη, δεν τηρούν τις αρχές του. Αυτή η αδυναμία επηρεάζει επίσης την πλειοψηφία των αμερικανικών επιχειρήσεων που εφαρμόζουν ορθά τις εν λόγω αρχές. Το σύστημα ασφαλούς λιμένα χρησιμεύει επίσης ως μέσο για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ευρωπαίων πολιτών, από την Ευρωπαϊκή Ένωση προς τις Ηνωμένες Πολιτείες, από τις επιχειρήσεις που είναι υποχρεωμένες να διαβιβάζουν δεδομένα στις αμερικανικές υπηρεσίες πληροφοριών στο πλαίσιο αμερικανικών προγραμμάτων συλλογής πληροφοριών. Αν δεν διορθωθούν οι προαναφερόμενες ανεπάρκειες, η κατάσταση φέρνει σε μειονεκτική θέση, από ανταγωνιστική άποψη, τις επιχειρήσεις της ΕΕ και έχει αρνητική επίπτωση στο θεμελιώδες δικαίωμα της προστασίας των δεδομένων των πολιτών της Ένωσης.

Τα κενά του συστήματος ασφαλούς λιμένα υπογραμμίστηκαν από την αντίδραση των ευρωπαϊκών αρχών που είναι επιφορτισμένες με την προστασία δεδομένων στις πρόσφατες αποκαλύψεις σχετικά με τα αμερικανικά προγράμματα παρακολούθησης. Το άρθρο 3 της απόφασης ασφαλούς λιμένα επιτρέπει σε αυτές τις αρχές να αναστέλλουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τη ροή δεδομένων προς πιστοποιημένες επιχειρήσεις²². Γερμανοί επίτροποι για

²⁰ Η Επιτροπή σημειώνει το γεγονός ότι, κατά την ψηφοφορία της 21ης Οκτωβρίου 2013, η επιτροπή LIBE υποστήριξε την ανάγκη ύπαρξης αυστηρότερων υποχρεώσεων και ευθυνών των εκτελούντων την επεξεργασία, κυρίως όσον αφορά τις διατάξεις του άρθρου 26 της πρότασης κανονισμού.

²¹ Τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Οκτωβρίου 2013 αναφέρουν ότι: «Είναι σημαντικό να τονωθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών και των επιχειρήσεων στην ψηφιακή οικονομία. Η έγκαιρη θέσπιση ενός ισχυρού γενικού πλαισίου της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων και της οδηγίας για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο είναι ζωτικής σημασίας για την ολοκλήρωση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς έως το 2015».

²² Ιδιαίτερα, δυνάμει του άρθρου 3 της απόφασης ασφαλούς λιμένα, αυτό το είδος αναστολών μπορεί να εφαρμόζεται όταν υπάρχει σοβαρή πιθανότητα παραβίασης των αρχών ασφαλούς λιμένα, όταν υπάρχουν στοιχεία από τα οποία προκύπτει βεσίμως ότι ο σχετικός φορέας εφαρμογής δεν λαμβάνει ή δεν θα λάβει κατάλληλα και έγκυρα μέτρα για τη διευθέτηση του προβλήματος, όταν η συνέχιση της διαβίβασης δεδομένων δημιουργεί άμεσο κίνδυνο πρόκλησης σοβαρής ζημίας στα άτομα τα οποία

την προστασία δεδομένων αποφάσισαν να μην χορηγούν πλέον άδειες διαβίβασης δεδομένων προς τρίτες χώρες (για παράδειγμα, για τη χρήση ορισμένων υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους). Θα εξετάσουν επίσης το κατά πόσον θα πρέπει να ανασταλούν οι διαβιβάσεις δεδομένων βάσει του συστήματος ασφαλούς λιμένα²³. Υπάρχει κίνδυνος μέτρα αυτού του είδους, λαμβανόμενα σε εθνικό επίπεδο, να δημιουργήσουν διαφορές κατά την εφαρμογή του συστήματος ασφαλούς λιμένα και, εκ τούτου, το σύστημα αυτό να πάψει να αποτελεί βασικό μηχανισμό διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών.

Η Επιτροπή έχει, δυνάμει της οδηγίας 95/46/EK, την εξουσία να αναστείλει ή να ανακαλέσει την απόφαση ασφαλούς λιμένα, στην περίπτωση που το σύστημα δεν παρέχει πλέον ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας. Επιπλέον, το άρθρο 3 της απόφασης ασφαλούς λιμένα προβλέπει ότι η Επιτροπή μπορεί να καταργήσει ή να αναστείλει την εν λόγω απόφαση ή να περιορίσει το πεδίο εφαρμογής της ενώ το άρθρο 4 ορίζει ότι η απόφαση αυτή δύναται να προσαρμόζεται ανά πάσα στιγμή υπό το φως των εμπειριών που αφορούν την εφαρμογή της. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, μπορούν να εξεταστούν διάφορες εναλλακτικές λύσεις μεταξύ των οποίων:

- η διατήρηση της ισχύουσας κατάστασης (*status quo*),
- η ενίσχυση του συστήματος ασφαλούς λιμένα και η εμπεριστατωμένη αναθεώρηση της λειτουργίας του·
- η αναστολή ή η ανάκληση της απόφασης ασφαλούς λιμένα.

Λαμβάνοντας υπόψη τις εντοπισθείσες ανεπάρκειες, το σύστημα ασφαλούς λιμένα δεν μπορεί πλέον να εφαρμόζεται υπό την παρούσα μορφή του. Εντούτοις, η ανάκλησή του θα ζημίωνε τα συμφέροντα των επιχειρήσεων που έχουν προσχωρήσει στο σύστημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η Επιτροπή θεωρεί πλέον ενδεδειγμένη την ενίσχυση του συστήματος ασφαλούς λιμένα.

Αυτές οι βελτιώσεις θα πρέπει να αφορούν ταυτόχρονα τα διαρθρωτικά κενά που έχουν σχέση με την ασφάλεια και τον έλεγχο της εφαρμογής του, τις ουσιαστικές αρχές του συστήματος ασφαλούς λιμένα και την εφαρμογή της εξαίρεσης για λόγους εθνικής ασφάλειας.

Ειδικότερα, για την ορθή εφαρμογή του συστήματος ασφαλούς λιμένα, ο έλεγχος και η εποπτεία από τις αμερικανικές αρχές της συμμόρφωσης των πιστοποιημένων επιχειρήσεων με τις αρχές ασφαλούς λιμένα θα πρέπει να είναι πιο αποτελεσματικός και πιο συστηματικός. Πρέπει να βελτιωθεί η διαφάνεια των πολιτικών των εν λόγω επιχειρήσεων όσον αφορά την προστασία της ιδιωτικής ζωής. Θα πρέπει επίσης να εξασφαλιστεί για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η ύπαρξη και η προσιτότητα μηχανισμών διευθέτησης των διαφορών.

Η Επιτροπή προτίθεται να ξεκινήσει επείγοντως διάλογο με τις αμερικανικές αρχές για να εξετάσει τα κενά που εντοπίστηκαν. Θα πρέπει να προσδιοριστούν τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να καλυφθούν αυτά τα κενά μέχρι το καλοκαίρι του 2014 και να τεθούν σε εφαρμογή το ταχύτερο δυνατό. Στη βάση αυτή, η Επιτροπή θα καταρτίσει πλήρη απολογισμό της λειτουργίας του συστήματος ασφαλούς λιμένα. Αυτή η ευρύτερη διαδικασία επανεξέτασης θα πρέπει να συμπεριλάβει ανοιχτή διαβούλευση και συζήτηση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου καθώς και συζητήσεις με τις αμερικανικές αρχές.

αφορούν τα δεδομένα και όταν οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους κατέβαλαν, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, κάθε δυνατή προσπάθεια για να ενημερώσουν σχετικά τον οργανισμό και να του δώσουν τη δυνατότητα να απαντήσει.

²³

Bundesbeauftragten für den Datenschutz und die Informationsfreiheit, δελτίο τύπου της 24ης Ιουλίου 2013.

Είναι επίσης σημαντικό η εξαίρεση για λόγους εθνικής ασφάλειας, που προβλέπεται από την απόφαση ασφαλούς λιμένα, να εφαρμόζεται μόνο στο μέτρο που αυτό είναι αυστηρά απαραίτητο και αναλογικό.

3.3. Ενίσχυση των διασφαλίσεων προστασίας των δεδομένων στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών επιβολής του νόμου

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι Ηνωμένες Πολιτείες διαπραγματεύονται επί του παρόντος μία συμφωνία πλαίσιο για τις διαβιβάσεις και την επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας στον ποινικό τομέα. Η σύναψη μίας τέτοιας συμφωνίας, η οποία εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θα συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης και από τις δύο πλευρές του Ατλαντικού. Βελτιώνοντας την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών της ΕΕ στο συγκεκριμένο τομέα, θα συντελούσε στην ενίσχυση της διατλαντικής συνεργασίας που στοχεύει στην πρόληψη και την καταπολέμηση του εγκλήματος και της τρομοκρατίας.

Σύμφωνα με την απόφαση που εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να διαπραγματευθεί αυτή τη συμφωνία πλαίσιο, ο στόχος των διαπραγματεύσεων θα πρέπει να είναι η εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας σύμφωνα με το κερτιμένο της ΕΕ για την προστασία δεδομένων. Αυτό θα πρέπει να υλοποιηθεί με τη θέσπιση κανόνων και εγγυήσεων που να αφορούν, μεταξύ άλλων, την οριοθέτηση του σκοπού, τις προϋποθέσεις και τη διάρκεια διατήρησης των δεδομένων. Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων, η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να επιτύχει δεσμεύσεις σχετικά με τα εκτελεστά δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των μηχανισμών έννομης προστασίας για τους πολίτες της ΕΕ οι οποίοι δεν διαμένουν στις Ηνωμένες Πολιτείες²⁴. Η στενή συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών για να αντιμετωπιστούν οι κοινές προκλήσεις που αφορούν την ασφάλεια θα πρέπει να αντικατοπτριστεί στις προσπάθειες που θα καταβληθούν για να κατοχυρωθεί ότι οι πολίτες επωφελούνται των ιδίων δικαιωμάτων, όταν γίνεται η επεξεργασία των ιδίων δεδομένων και για τους αυτούς σκοπούς, και στις δυο πλευρές του Ατλαντικού. Είναι επίσης σημαντικό να προσδιοριστούν, με περιοριστικό τρόπο, οι παρεκκλίσεις που βασίζονται σε λόγους εθνικής ασφάλειας. Θα πρέπει σχετικά να συμφωνηθούν εγγυήσεις και περιορισμοί.

Αυτές οι διαπραγματεύσεις προσφέρουν την ευκαιρία να διευκρινιστεί ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που βρίσκονται στην κατοχή ιδιωτικών επιχειρήσεων εγκατεστημένων στην Ένωση δεν θα είναι άμεσα προσιτά στις αμερικανικές υπηρεσίες επιβολής του νόμου ούτε θα τους διαβιβάζονται εκτός των επίσημων δίαυλων συνεργασίας,

²⁴

Βλέπε το σχετικό απόσπασμα του κοινού ανακοινωθέντος τύπου που δημοσιεύθηκε μετά την υπουργική συνεδρίαση «Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις» ΕΕ-ΗΠΑ της 18ης Νοεμβρίου 2013 στην Ουάσινγκτον: «We are therefore, as a matter of urgency, committed to advancing rapidly in the negotiations on a meaningful and comprehensive data protection umbrella agreement in the field of law enforcement. The agreement would act as a basis to facilitate transfers of data in the context of police and judicial cooperation in criminal matters by ensuring a high level of personal data protection for U.S. and EU citizens. We are committed to working to resolve the remaining issues raised by both sides, including judicial redress (a critical issue for the EU). Our aim is to complete the negotiations on the agreement ahead of summer 2014.» [Ως θέμα επείγοντος, δεσμευθήκαμε να προωθήσουμε ταχέως τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη μιας ουσιαστικής και περιεκτικής συμφωνίας πλαισίου για την προστασία των δεδομένων στον τομέα της επιβολής του νόμου. Αυτή η συμφωνία θα πρέπει να χρησιμεύσει ως βάση για να διευκολυνθούν οι διαβιβάσεις δεδομένων στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας στον ποινικό τομέα, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα για τους αμερικανούς και ευρωπαίους πολίτες ένα υψηλό επίπεδο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Είμαστε αποφασισμένοι να επιλύσουμε τα εναπομένοντα ζητήματα που αναφέρθηκαν από τις δύο πλευρές, συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος της παροχής έννομης προστασίας (σημαντικό ζήτημα για την ΕΕ). Στόχος μας είναι να ολοκληρωθούν οι σχετικές διαπραγματεύσεις πριν από το καλοκαίρι του 2014.

όπως οι συμφωνίες αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής ή οι τομεακές συμφωνίες ΕΕ-ΗΠΑ που επιτρέπουν αυτού του είδους τις διαβιβάσεις. Οποιαδήποτε πρόσβαση με άλλα μέσα θα πρέπει να αποκλείεται, εκτός αν πρόκειται για εξαιρετικές περιπτώσεις σαφώς καθορισμένες και ικανές να αποτελέσουν το αντικείμενο δικαστικού ελέγχου. Οι Ηνωμένες Πολιτείες θα πρέπει να αναλάβουν δεσμεύσεις σχετικά με το ζήτημα²⁵.

Μία συμφωνία πλαίσιο προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να εξασφαλίσει το γενικό πλαίσιο που είναι απαραίτητο για να κατοχυρωθεί υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όταν τα δεδομένα αυτού του είδους διαβιβάζονται στις Ηνωμένες Πολιτείες με σκοπό την πρόληψη ή την καταπολέμηση του εγκλήματος και της τρομοκρατίας. Οι τομεακές συμφωνίες θα πρέπει, όπου αυτό απαιτείται λόγω του χαρακτήρα της σχετικής διαβίβασης δεδομένων, να θεσπίζουν συμπληρωματικούς κανόνες και διασφαλίσεις, με βάση το παράδειγμα των συμφωνιών PNR και TFTP που έχουν συναφθεί μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών, οι οποίες επιβάλλουν αυστηρούς όρους για τη διαβίβαση δεδομένων και προβλέπουν εγγυήσεις για τους πολίτες της ΕΕ.

3.4. Αντιμετώπιση των ευρωπαϊκών προβληματισμών όσον αφορά τη διεξαγόμενη διαδικασία μεταρρύθμισης στις Ηνωμένες Πολιτείες

Ο αμερικανός πρόεδρος Obama ανακοίνωσε την επανεξέταση των δραστηριοτήτων των αμερικανικών αρχών που είναι επιφορτισμένες με την εθνική ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένου του εφαρμοστέου νομικού πλαισίου. Αυτή η διεξαγόμενη διαδικασία αποτελεί σημαντική ευκαιρία αντιμετώπισης των προβληματισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω των πρόσφατων αποκαλύψεων για τα αμερικανικά προγράμματα συλλογής πληροφοριών. Οι πιο σημαντικές τροποποιήσεις θα μπορούσαν να είναι η επέκταση των διασφαλίσεων που προσφέρονται στους αμερικανούς υπηκόους και κατοίκους σε πολίτες της ΕΕ που δεν διαμένουν στις Ηνωμένες Πολιτείες, η βελτίωση της διαφάνειας των δραστηριοτήτων πληροφοριών και η ενίσχυση των ελέγχων. Αυτές οι τροποποιήσεις θα επέτρεπαν την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στις ανταλλαγές δεδομένων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών και θα ευνοούσαν τη χρήση διαδικτυακών υπηρεσιών από τους ευρωπαίους.

Όσον αφορά την επέκταση στους πολίτες της ΕΕ των διασφαλίσεων που προσφέρονται στους αμερικανούς υπηκόους και κατοίκους, οι νομικοί κανόνες που αφορούν τα αμερικανικά προγράμματα παρακολούθησης, οι οποίοι προβαίνουν σε διάκριση μεταξύ αμερικανών υπηκόων και κατοίκων και πολιτών της ΕΕ θα πρέπει να επανεξεταστούν, κυρίως σε σχέση με τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας, έχοντας κατά νου τη στενή διατλαντική συνεργασία για την ασφάλεια, η οποία βασίζεται σε κοινές αξίες, ελευθερίες και

²⁵ Βλέπε το σχετικό απόσπασμα του κοινού ανακοινωθέντος τύπου που δημοσιεύθηκε μετά την υπουργική συνεδρίαση «Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις» ΕΕ-ΗΠΑ της 18ης Νοεμβρίου 2013 στην Ουάσινγκτον: «We also underline the value of the EU-U.S. Mutual Legal Assistance Agreement. We reiterate our commitment to ensure that it is used broadly and effectively for evidence purposes in criminal proceedings. There were also discussions on the need to clarify that personal data held by private entities in the territory of the other party will not be accessed by law enforcement agencies outside of legally authorized channels. We also agree to review the functioning of the Mutual Legal Assistance Agreement, as contemplated in the Agreement, and to consult each other whenever needed.» [Τονίζουμε επίσης την αξία της συμφωνίας ΕΕ-ΗΠΑ σχετικά με την αμοιβαία δικαστική συνδρομή. Επιβεβαιώνουμε εκ νέου τη δέσμευσή μας να καταβάλλουμε προσπάθειες ώστε αυτή να εφαρμόζεται ευρέως και αποτελεσματικά με σκοπό τη συλλογή αποδείξεων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών. Διεξάχθηκαν επίσης συζητήσεις σχετικά με την ανάγκη να διευκρινιστεί ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που βρίσκονται στην κατοχή ιδιωτικών οντοτήτων στην επικράτεια του άλλου μέρους δεν θα είναι προσιτά στις υπηρεσίες επιβολής του νόμου πέραν των νομίμως επιτρεπόμενων δίαυλων. Συμφωνούμε επίσης να επανεξετάσουμε τη λειτουργία της συμφωνίας για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή, όπως άλλωστε προβλέπεται από την ίδια τη συμφωνία, και να διαβουλευόμαστε μεταξύ μας κάθε φορά που αυτό καθίσταται απαραίτητο.]

δικαιώματα. Οι ευρωπαίοι θα επηρεάζονταν τοιούτοτρόπως λιγότερο από τα αμερικανικά προγράμματα συλλογής πληροφοριών.

Μεγαλύτερη διαφάνεια απαιτείται όσον αφορά, αφενός, το νομικό πλαίσιο των αμερικανικών προγραμμάτων συλλογής πληροφοριών και την ερμηνεία του από τα αμερικανικά δικαστήρια και, αφετέρου, την ποσοτική διάσταση αυτών των προγραμμάτων. Οι πολίτες της ΕΕ θα επωφελούνται επίσης από αυτές τις τροποποιήσεις.

Ο έλεγχος των αμερικανικών προγραμμάτων συλλογής πληροφοριών θα μπορούσε να βελτιωθεί ενισχύοντας το ρόλο του αμερικανικού Foreign Intelligence Surveillance Court και θεσπίζοντας μέσα έννομης προστασίας για τους ιδιώτες. Αυτοί οι μηχανισμοί θα μπορούσαν να μειώσουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ευρωπαίων τα οποία δεν παρουσιάζουν ενδιαφέρον στο πλαίσιο της εθνικής ασφάλειας.

3.5. Προώθηση διεθνώς των κανόνων προστασίας της ιδιωτικής ζωής

Τα ζητήματα που δημιουργούν οι σύγχρονες μέθοδοι προστασίας δεδομένων δεν περιορίζονται στις διαβιβάσεις δεδομένων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών. Υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει επίσης να κατοχυρώνεται για κάθε άτομο. Θα πρέπει να προωθηθούν διεθνώς οι κανόνες της ΕΕ σχετικά με τη συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση δεδομένων.

Πρόσφατα, προτάθηκαν διάφορες πρωτοβουλίες για την προώθηση της προστασίας της ιδιωτικής ζωής, κυρίως στο διαδίκτυο²⁶. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να φροντίσει ώστε αυτές οι πρωτοβουλίες, εάν συνεχιστούν, να λάβουν πλήρως υπόψη τις αρχές που στοχεύουν στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, της ελευθερίας της έκφρασης, των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής, σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ και τη στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια του κυβερνοχώρου, και να μην θίξουν την ελευθερία, τον ανοιχτό χαρακτήρα και την ασφάλεια του κυβερνοχώρου. Αυτό συμπεριλαμβάνει ένα δημοκρατικό, αποτελεσματικό και πολυμερές μοντέλο διακυβέρνησης.

Οι διεξαγόμενες μεταρρυθμίσεις της νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων και από τις δύο πλευρές του Ατλαντικού προσφέρουν εξάλλου, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις Ηνωμένες Πολιτείες, μία μοναδική ευκαιρία να ορίσουν διεθνώς τα πρότυπα. Οι διατλαντικές ανταλλαγές δεδομένων και άλλες διεθνείς ανταλλαγές δεδομένων θα αντλούσαν μεγάλο όφελος από την ενίσχυση του αμερικανικού εθνικού νομικού πλαισίου, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης του «Consumer Privacy Bill of Rights» (διακήρυξη των δικαιωμάτων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής των καταναλωτών) που υποβλήθηκε από τον πρόεδρο Obama το Φεβρουάριο του 2012 στο πλαίσιο ενός συνολικού προγράμματος που στόχευε στην προστασία της ιδιωτικής ζωής των καταναλωτών. Η ύπαρξη αυστηρών και εκτελεστών κανόνων στον τομέα της προστασίας δεδομένων, τόσο στο δίκαιο της ΕΕ όσο και στην αμερικανική νομοθεσία, θα αποτελούσε σταθερή βάση για τις διασυννοριακές ροές δεδομένων.

Με σκοπό να προωθηθούν διεθνείς κανόνες προστασίας της ιδιωτικής ζωής, θα πρέπει επίσης να υποστηριχθεί η προσχώρηση στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Προσώπων έναντι της Αυτοματοποιημένης Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα («Σύμβαση 108»), η οποία είναι ανοιχτή σε χώρες που δεν είναι μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης²⁷. Εγγυήσεις και διασφαλίσεις συμφωνημένες σε επίπεδο διεθνών οργάνων θα πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα υψηλό επίπεδο προστασίας, συμβατό με τις απαιτήσεις του δικαίου της ΕΕ.

²⁶ Βλέπε σχετικά το σχέδιο ψηφίσματος που προτάθηκε στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών από τη Γερμανία και τη Βραζιλία, το οποίο ζητούσε την προστασία της ιδιωτικής ζωής επιγραμμικά και απογραμμικά.

²⁷ Οι Ηνωμένες Πολιτείες αποτελούν ήδη μέρος μιας άλλης σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης, συγκεκριμένα της Σύμβασης του 2001 για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο (εξίσου ονομαζόμενη «Σύμβαση της Βουδαπέστης»).

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Τα ζητήματα που τίγονται στην παρούσα ανακοίνωση επιβάλλουν τη λήψη μέτρων τόσο από τις Ηνωμένες Πολιτείες όσο και από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της.

Οι ανησυχίες γύρω από τις διατλαντικές ανταλλαγές δεδομένων έδωσαν, καταρχάς, την ευκαιρία στην Ένωση και τα κράτη μέλη της να συνειδητοποιήσουν ότι πρέπει να προχωρήσουν ταχέως και με φιλοδοξία προς τη μεταρρύθμιση της προστασίας δεδομένων. Προκύπτει ότι ένα σταθερό νομοθετικό πλαίσιο, βασισμένο σε σαφείς κανόνες και εξίσου εκτελεστούς σε περιπτώσεις διαβίβασης των δεδομένων στην αλλοδαπή, είναι περισσότερο από ποτέ απαραίτητο. Τα ευρωπαϊκά όργανα θα πρέπει κατά συνέπεια να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να επιτύχουν τη μεταρρύθμιση των κανόνων της ΕΕ στον τομέα της προστασίας δεδομένων μέχρι την άνοιξη του 2014, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική και πλήρης προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Δεδομένης της σημασίας των διατλαντικών ροών δεδομένων, έχει ουσιαστική σημασία αυτά τα νομικά μέσα στα οποία βασίζονται αυτές οι ανταλλαγές να ανταποκρίνονται δεόντως στις προκλήσεις και στις δυνατότητες που δημιουργούν η ψηφιακή εποχή και οι νέες τεχνολογικές εξελίξεις, όπως το υπολογιστικό νέφος. Οι υπάρχουσες και οι μελλοντικές ρυθμίσεις και συμφωνίες θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι συνεχίζει να υπάρχει υψηλό επίπεδο προστασίας για τα δεδομένα που ανταλλάσσονται ανάμεσα στις δύο όχθες του Ατλαντικού.

Ένα σταθερό σύστημα ασφαλούς λιμένα είναι προς το συμφέρον των πολιτών και των επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών. Το σύστημα αυτό θα πρέπει να ενισχυθεί βελτιώνοντας τον έλεγχο και την βραχυπρόθεσμη εφαρμογή και προβαίνοντας, σε αυτή τη βάση, σε ευρύτερη επανεξέταση της λειτουργίας του. Επιβάλλονται βελτιώσεις για να επιτευχθεί η υλοποίηση των αρχικών στόχων της απόφασης σχετικά με τον ασφαλή λιμένα, που είναι συγκεκριμένα η συνέχεια της προστασίας δεδομένων, η ασφάλεια δικαίου και η ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών.

Αυτές οι βελτιώσεις θα πρέπει να επικεντρωθούν στην υποχρέωση των αρχών των Ηνωμένων Πολιτειών να εποπτεύουν και να ελέγχουν καλύτερα τη συμμόρφωση των αυτοπιστοποιημένων επιχειρήσεων με τις αρχές ασφαλούς λιμένα.

Είναι επίσης σημαντικό η εξαίρεση για λόγους εθνικής ασφάλειας, που προβλέπεται από την απόφαση ασφαλούς λιμένα, να εφαρμόζεται μόνο στο μέτρο που αυτό είναι αυστηρά απαραίτητο και αναλογικό.

Στον τομέα του ελέγχου της εφαρμογής, οι διεξαγόμενες διαπραγματεύσεις σχετικά με μία συμφωνία πλαίσιο θα πρέπει να καταλήξουν σε υψηλό επίπεδο προστασίας των πολιτών και από τις δύο πλευρές του Ατλαντικού. Μία τέτοια συμφωνία θα ενίσχυε την εμπιστοσύνη των ευρωπαίων στις ανταλλαγές δεδομένων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών και θα αποτελούσε βάση για να αναπτυχθεί περαιτέρω η συνεργασία και η εταιρική σχέση ΕΕ-ΗΠΑ στον τομέα της ασφάλειας. Στο πλαίσιο αυτών των διαπραγματεύσεων, θα πρέπει να αναληφθούν δεσμεύσεις ούτως ώστε οι ευρωπαίοι που δεν διαμένουν στις Ηνωμένες Πολιτείες να μπορούν να επωφελούνται δικονομικών εγγυήσεων, συμπεριλαμβανομένων των μέσων έννομης προστασίας.

Οι αμερικανικές αρχές θα πρέπει επίσης να αναλάβουν τη δέσμευση να φροντίζουν ούτως ώστε τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που βρίσκονται στην κατοχή ιδιωτικών οντοτήτων στην Ένωση να μην είναι άμεσα προσιτά στις αμερικανικές υπηρεσίες επιβολής του νόμου εκτός των επίσημων δίαυλων συνεργασίας (όπως οι συμφωνίες αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής και οι τομεακές συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών, όπως οι συμφωνίες PNR και TFTP οι οποίες επιτρέπουν αυτές τις διαβιβάσεις υπό αυστηρές προϋποθέσεις), εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις που καθορίζονται με σαφήνεια και μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο δικαστικού ελέγχου.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες θα πρέπει επίσης να επεκτείνουν στους πολίτες της ΕΕ που δεν διαμένουν στην επικράτειά τους τις παρεχόμενες στους αμερικανούς υπηκόους και κατοίκους εγγυήσεις, να φροντίσουν ώστε τα προγράμματά τους να τηρούν τις αρχές της αναγκαιότητας

και της αναλογικότητας και να ενισχύσουν τη διαφάνεια και τον έλεγχο του νομικού πλαισίου που εφαρμόζεται στις αμερικανικές αρχές που είναι επιφορτισμένες με την εθνική ασφάλεια. Οι τομείς δράσης που αναφέρονται στην παρούσα ανακοίνωση προϋποθέτουν εποικοδομητική δέσμευση και από τις δύο πλευρές του Ατλαντικού. Δρώντας από κοινού, η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι Ηνωμένες Πολιτείες, ως στρατηγικοί εταίροι, θα μπορέσουν να υπερβούν τις παρούσες εντάσεις και να αποκαταστήσουν την εμπιστοσύνη στις διατλαντικές ροές δεδομένων. Οι διατλαντικές σχέσεις εν γένει θα ενισχυθούν με τις κοινές πολιτικές και νομικές δεσμεύσεις που θα αναληφθούν με σκοπό την εμβάθυνση της συνεργασίας σε αυτούς τους τομείς.